

МІСІЯ АМЕРИКИ У ТВОРЕННІ ВІЛЬНОГО СВІТУ

ЦЕРКВА ДОМАГАЄТЬСЯ МОРАЛЬНОЇ ОФЕНЗИВИ ЗА ТРИВКИЙ ТА СПРАВЕДЛИВИЙ МИР.

Джан Фастер Долес автором заяви.
Нью Йорк, 2 липня. — Федеральна Рада Христової Церкви в Америці, яка об'єднує 30,000,000 протестантів, видала вчора заяву, домагаючись моральної офензивної Злучених Держав з метою створити вільний світ та встановити в ньому тривкий і справедливий мир. Надія на мир — сказано в заяві — лежить єдино в поході Злучених Держав за поширення доктрини свободи, в протилежності до совєтської доктрини поліційної держави. Головною перешкодою співжиття між Америкою та Совєтським Союзом є не господарські, капіталістична й комуністична системи, але насамперед американська свобода й совєтське поневолення. В заяві, яку домагався приготувати республіканський дорадник секретаря стейту та голова Комітету Тривкого й Справедливого Мира, Джан Фастер Долес, розглядається американська закордонна політика, головню щодо американської допомоги у відбудові, відношення до Совєтського Союзу та О.О.Д., підкреслюючи головню моральну базу цього відношення. Відповідаючи на запитання під час пресової конференції, Долес заявив: Якщо совєтський провід обстоюватиме в намаганнях поширити систему поліційної держави по цілому світі, він уважає, що це буде „незвичайно важко знайти базу для тривкого порозуміння“. Не займаючи становища у військових справах, Церковна Рада домагається, щоб головну вагу звернути на „моральну офензиву“ за вільний світ та за тривкий мир.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДПИСАВ СКАРБОВО-ПОШТОВИЙ БУДЖЕТ.

Вашингтон, 1 липня. — Президент Труман підписав сьогодні ухваленний конгресом скарбово-поштовий бюджет висотою \$3,240,000,000. Бюджет зменшений конгресом на 20,000,000 доларів. Підписуючи законопроект, президент Труман гостро критикував його, бо зменшення витратків потягне за собою редукцію 4 до 5 тисяч досліджених стягачів податку, що готово коштувати країну біля 400,000,000 доларів нестягнених податків протягом бюджетового року.

УРЯД НАМАГАЄТЬСЯ ЗАКІНЧИТИ СТРАЙК СУДНОБУДІВЕЛЬНИХ РОБІТНИКІВ.

Нью Йорк, 2 липня. — Страйк суднобудівельних і судноремонтних робітників поширюється на дальших 5 більших ярдів, охоплюючи разом біля 53,000 робітників. Місцевий директор Федеральної Дорадчої Служби Г. Рос Колвел переговорював вчора з представниками Бетлгема Стіл Компані і заявив, що існує можливість швидкого погадження страйку. Намагання Федеральної Дорадчої Служби в цьому напрямку продовжуються.

БІЛЬШІСТЬ ГОТЕЛІВ ПІДНОСЯТЬ ВИСОТУ РЕНТУ.

Після підписання президентом нового законопроекту про „модифіковану“ контролю чиншу (ренду), яка дозволяє на „добровільне“ підвищення чиншу на 15%, більшість готелів вже того самого дня скористали з цього закону, не зважаючи на намагання федеральних і стейтових властей не допустити до цього. З цілої країни надходять протести проти нового закону.

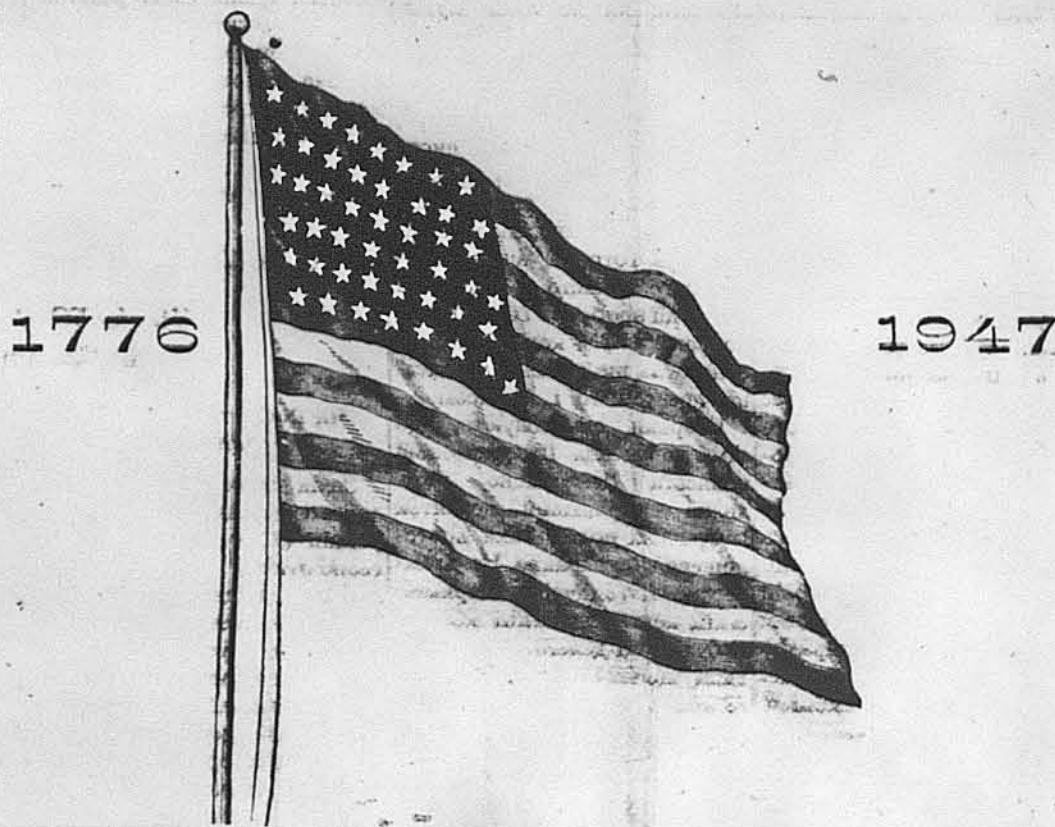
ОРГАНІЗАЦІЇ МАЮТЬ ПРАВО ПОЗБУВАТИСЯ КОМУНІСТІВ.

Нью Йорк, 1 липня. — Суддя Б. Ф. Шрайбер у Верховному Суді стейту Нью Йорк відкинув сьогодні позов Сіднея Рітера, двічі удекорованого воєнного ветерана, проти Американського Легіону за виключення його з членів під закидом, що він є активним комуністом. Сідней Рітер поширював комуністичного „Дейлі Воркера“. Суддя Шрайбер заявив, що він не має легальної підстави до судової заборони організаціям викидати комуністів за недовірність до їх програм, хоча цього й нема написано в статуті, як у випадку Американського Легіону.

ЮНІЯ ВУГЛЕКОПІВ НАМАГАЄТЬСЯ ОМІНУТИ НОВИЙ РОБІТНИЧИЙ ЗАКОН.

Гартлі домагається створити слідчу раду проти страйку.

Вашингтон, 1 липня. — Голова юнії вуглекопів, Джан Л. Луїс, запропонував вуглевій промисловості новий договір з робітниками, який був би дійсний тільки так довго, „доки робітники схочуть і будуть в стані працювати“. Це дозволило б юнії оминати новий робітничий закон Тефта-Гартлі, головню як іде про безпідставні страйки та винищення контракти наперед. Під загрозою можливостей нового страйку вуглекопів, республіканський конгресмен з Нью Джерзі й спів-автор нового закону, Фред А. Гартлі, домагається від президента „негайного“ створення слідчої ради, яка не допустила б до страйку.

Маршал відбиває большевицькі наклепи на Америку

Вашингтон, 1 липня. — Секретар стейту ген. Маршал, промовляючи сьогодні в Краєвому Клубі Жіночої Преси, з цілою рішучістю відкинув большевицькі наклепи, мовляв американська допомогова акція для Європи має „імперіалістичні цілі“. Большевицькі твердження ген. Маршала назвав „зловинним перекручуванням правди“. Ген. Маршал не назвав Совєтського Союзу по імені, але його твердження були посередньою відповіддю на становище совєтського міністра Молотова на конференції в Парижі та на повні обидливі заклики, що їх видає совєтська пропаганда проти великодушної готовості Америки допомогти європейським народам у відбудові їх господарства. „Це безвідповідальне перекручування правди — говорив ген. Маршал — робить медвежу прислугу знедоленім європейським народам, будучи тим, який залежить безпосередньо від успіху міжнародної співпраці в економічній ділянці“. Маршал заявив, що „жоден народ в історії не діяв більш великодушно і більш безкорисно від американського народу в його намаганнях зменшити терпіння і нуду інших“. В доказ того Маршал навіс тільки деякі факти від часу закінчення другої світової війни. В цьому часі Америка демобілізувала найбільшу концентрацію військової сили, яку знає історія, не ставляючи жодних передумов щодо відтягнення своїх військ з простору від Лаби в Німеччині до Японії. За цей час з Америки вислано до Європи 82,000,000 тонн ісліяких дібр на загальну вартість понад 8,000,000,000 доларів. При цьому Америка в жодному разі не намагалася використати в будь-якій мірі політично для себе свою перемогу та свої можливості в інших країнах. Великодушна допомога Америки іншим, головню європейським країнам, її повна безкорисність в тій допомозі, участь Америки в творенні Організації Об'єднаних Держав, все це було виключно бажанням справді допомогти світові вилкувати старі рани та не допустити до завдання подібних нових. Хто критикує ці заходи і жертвенність американського народу для допомоги іншим, той тільки дає доказ своїх спекуляцій на нуді та злиднях інших. Допомогову акцію Америки після війни Маршал згадав не для того, щоб її вимовляти іншим, але тому, що це є правда, якої неможна забувати. Ясно, що американський народ має право домагатися відповідної контролі, чи його допомога буде використана на ті мирні цілі, на які була призначена. Виступові Маршала з цєю заявою власне під час три-державної конференції в Парижі в справі американської допомоги, американська і світова преса віддає багато уваги.

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН ПІДПИСАВ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ЧЛЕНСТВО АМЕРИКИ В І.Р.О.

Вашингтон, 1 липня. Президент Труман підписав сьогодні ухвалену обома Палатами спільну резолюцію, яка уповноважує уряд підписати статут Міжнародної Організації для Скитальників (І.Р.О.) та дати відповідний фінансовий вклад в її бюджет. Президент видає теж відповідні зарядження, щоб справу членства Злучених Держав в І.Р.О. наладити якнайшвидше формально в генеральному секретаріаті О.Д., виявляючи з цього приводу свою радість. Американський фінансовий вклад в бюджет І.Р.О. вноситиме 73 до 75 мільйонів доларів.

Міністер Бідо намагається рятувати конференцію в Парижі

БЕВИН ВІДКИДАЄ КОМПРОМІС; МОЛОТОВ ДАСТЬ ШЕ КІНЦЕВУ ВІДПОВІДЬ.

Париж, 1 липня. — Французький міністер закордонних справ Бідо, проти волі британського міністра Бевина, зробив сьогодні ще останнє намагання рятувати три-державну конференцію в Парижі в справі спільного плану на здійснення допомогових пропозицій секретаря стейту Маршала. Бідо „розводив“ свою попередню пропозицію, йдучи на деякий компроміс зі совєтськими застереженнями. Міністер Бевин заявив, що британське становище є і залишиться незмінне. Молотов обіцяв дати свою кінцеву відповідь завтра. Вважають, що пропозиція міністра Бідо тільки продовжила конференцію на 24 години, бо міністер Бевин бажав її закінчення вже сьогодні, якщо совєтський міністер Молотов не погоджується на основний принцип Маршала, що Європу треба вважати за економічну цілість та що європейські країни самі повинні виявити насамперед своє намагання спільно собі допомогти.

ЧЕХИ ОДОБРЮЮТЬ ПЛАН МАРШАЛА; БОЛГАРІЯ НЕ ВІДПОВІДАЄ.

Прага, 1 липня (АП) — Окрема комісія, що студіювала план Маршала в справі американської допомоги європейським країнам, запропонувала сьогодні співпрацю Чехословаччини в реалізації цього плану. Міністер закордонних справ Ян Масарик мав би одержати відповідні повноваження в цій справі та повідомити уряди Америки, Англії, Франції і Совєтського Союзу про чеську готовність співпраці.

Берлін, 1 липня. — Д-р Кирило Тотев, болгарський представник, акредитований при совєтському військовоуправлінні в Берліні, вернувшись з Москви заявив сьогодні на тему американських допомогових пропозицій, що „Болгарія не думає затягати довги, які раніше чи пізніше можуть переміститися в клопіт“.

ЧЕСЬКО-СЛОВАЦЬКІ НЕПОРОЗУМІННЯ

Прага, 1 липня. — Останні пресові повідомлення вказують на зріст антагонізмів між чеським і словацьким народами та на два розбіжні політичні напрямки серед них, що поважно загрожує внутрішньому ладові в країні. Тоді, як серед чехів щораз більше приходять до голосу комуністи, серед словаків з кожним днем збільшується націоналістичний рух. Ці антагонізми проявляються в усіх ділянках чесько-словацького співжиття, головню в політичному й господарському. Докищо ведеться запекла боротьба в пресі та в публичних виступах. В парламентах та уряді представники обидвох народів намагаються співпрацювати, зустрічаючись з гострою критикою публічної опінії. Спостерігачі вважають, що національні антагонізми між чеським і словацьким народами та протилежні ідеологічні розвідки між ними можуть бути причиною дальших непорозумінь, аж до громадянської війни включно.

НЕВДАЧНІ ПЛЯНИ КОМУНІСТІВ З ВІДРВАННЯМ ПІВНІЧНОЇ ГРЕЦІЇ.

Атени, 1 липня. — Грецький міністер публічного ладу повідомив сьогодні про комуністичну змову встановити в Північній Греції „вільний уряд“, що з часом мав би перебрати владу в цілій країні. В здійсненні цього плану перешкодило заарештування властями в Салоніках провідника і 47 членів партізанської організації „Оплія“, що мала це завдання перевести в життя.

ПІСЛЯ ВІДКРИТТЯ ПРОТИ-КОМУНІСТИЧНОЇ ЗМОВИ У ФРАНЦІЇ.

Париж, 1 липня. — Французька поліція не дала сьогодні жодних дальших вияснень до вчорашнього повідомлення міністра внутрішніх справ про відкриття тайної організації, яка задумувала встановити у Франції проти-комуністичну військову диктатуру. Повідомлено тільки про дальші арештування у зв'язку з цєю справою. Один чоловік, що подався за провідника змови, заявив сьогодні в одному інтерв'ю, що 25,000 озброєних людей готові почати „похід на Париж“, щоб встановити проти-комуністичний уряд та що на місце кожного заарештованого прийдє двох нових.

РАМАДІЄ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАЯВИ ДОВІРЯ.

Париж, 1 липня. — Прем'єр Франції, Поль Рамадіє, пропонує завтра Національній Асамблеї нову економічну програму, рівночасно з домаганням заяви довіри. Новий план приготовано за вказівками і при співпраці Леона Блюма і його метою є дальші заходи, щоб охоронити Францію від інфляції.

НОВА БРИТАНСЬКА ПРОТЕСТАЦІЙНА НОТА ДО БОЛГАРІЇ.

Лондон, 1 липня. — Британський уряд вислав сьогодні урядові Болгарії нову гостру ноту, протестуючи проти гноблення опозиційної преси в Софії. Відкидаючи болгарську відповідь на попередню ноту в цій справі, як „незадовільнюючу“, британський уряд звертає увагу, що відношення болгарського уряду до опозиційної преси порушує постанову мирового договору.

АМЕРИКА ВІДБУДОВУВАТИМЕ НІМЕЦЬКІ МІСТА.

Берлін, 1 липня. — Роберт Мозес, координатор конструкції Нью Йорку, зложив сьогодні заяву в справі своєї місії до Німеччини. Протягом трьох тижнів він повинен простудіювати знищені міста Західної Німеччини і тоді запропонувати свій план відбудови цих міст.

ЦЬОГО РОКУ В АНГЛІЇ НЕ БУДЕ НЕДОСТАЧІ ХАРЧІВ.

Лондон, 1 липня. — Британський міністер харчування сьогодні заявив в Палаті Громад, що уряд порибив всі потрібні заходи, щоб забезпечити країні повну потрібну кількість харчів аж до чергових жнив. Сюди належать теж переговори в справі привозу більшої кількості збіжжя з Угорщини, Югославії та Совєтського Союзу.

ІНДІЙСЬКА АРМІЯ БУДЕ ПОДІЛЕНА НА РЕЛІГІЙНІ БАЗИ.

Нью Делі, Індія, 1 липня. — Віце-король Індії, лорд Маунтбаттен сьогодні заявив, що індійська армія теж буде поділена на релігійні бази, як і сама країна. Всі мусульманські відділи станцюватимуть в Пакістані, а всі інші залишатимуться в Індустані.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПАШКВІЛІ ПРО АМЕРИКУ.

Лондон, 1 липня (ІОП). — Большевики випустили два нові пашквілі про Злучені Держави Америки, підручник „США“ та брошуру „Молітвині Партії в ЗДА“, над якими довго працювало багато совєтських „личних“. Для характеристики цих праць навести б тільки згадку про американську пресу в підручнику „США“. Там сказано: „Більшість американської преси не відзеркалює справжніх почуттів американського народу“, натомість „домагається впливати на публічну опінію перекручуванням дійсності“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597-7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подписки число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Державі та в Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

За оголошення редакції не відповідає.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СВЯТО СВОБОДИ І ПОСТУПУ

Від деяких років можна завважити, що найбільше американське національне свято „Форт оф Джулай“, згл. „День Незалежності“, набрало куди поважнішого характеру, ніж це було давніше. Американці так уже були звикли до своєї свободи, що незалежності, що їм навіть до голови не приходило, що могло б статись тут щось таке, що було б ударом у ці їхні національні гордості. Тому звичайно „Форт оф Джулай“, що припадає у час великої спеки, був днем веселої розваги. На острозності треба було бути хіба перед стрільням, бо як відомо в останніх 50 роках більше згинуло людей від цієї стрільниці-забавки, ніж в цілій революційній війні, що її вислідом було здійснення тих ідеалів, що є зібрані в Американській Деклярації Незалежності.

Та, як сказано, останніми роками характер цього свята змінився. Це тому, що американці почали розуміти, що як диктатури та тоталітаризми могли з'явитись в Європі, то таке саме нещастя може спастись й на Америку. Значить, треба і тут вистерігатись усього цього, що доводить до диктатур і тоталітаризмів, а тим самим до варварства і неволі. Крім цього живемо у віці атомової бомби. Значить є чим турбуватись теж й американському народові в таке свято як „День Незалежності“, зокрема, коли нині цілий світ звертає свої очі в сторону країни Вашингтона, надіючись не тільки рятунку від голоду й нужди, але й визволення з неволі.

Загрозу американській свободі з боку диктатур передбачували навіть самі батьки американської незалежності, на що виразно вказує уложена ними Американська Конституція, у місці, де говориться про права президента держави та конгресу. Там виразно остерігається перед тим, щоб президент не узяв собі таких прав, які прислугують конгресові. Бо де діється інше, там рідко приходиться кінці свободній владі й настає диктатура.

Саме в побоюванні, щоб і в Америці не привчили люди до легковажності народною волею, яку повинен висловлювати конгрес, критикували деякі дуже гостро навіть заяву президента Трумана в справі нового робітничого закону, який він назвав злим, не зважаючи, що за ним була величезна більшість обидвох палат конгресу. Казали, що конгрес дістав уже досить ударів у воєнному часі, коли Білий Дім „диктував“, тому тепер треба чимкорше повернути конгресові його давні права.

Річ ясна, що президент Труман, що сам був довгі роки сенатором, далекий від цього, щоб скорочувати права конгресу, а президента збільшати. Це тільки вказує на те, як вразливими стали американці на всякі прояви диктатур. Подібне дається завважити теж у відношенні до промислових чи фінансових потентатів-монополістів, чи навіть у відношенні до юнійних босів, коли вони хочуть ставити себе вище влади і добра краю.

Американська свобода є здобута шляхом довгої боротьби не тільки за американську незалежність, але й за поступ. По Деклярації Незалежності було чимало клопотів, сецесій, атаманий, провинціоналізму та різних інших „національних“ лих, заки країна дійсно об'єдналась. Деякі з тих лих ще нині існують, але вони певно зникнуть у дальшому поступі, якщо тільки не дістанеться сюди диктаторська та тоталітарна зараза з Європи.

Еволюція Деклярації Незалежності

Основна заява американських держав. Щойна тоді розкрили працю комісії живучий ще Джон Адамс і самий Джеферсон.

Адамс твердив, що комісія покликала до життя підкомісію, складену з Адамса і Джеферсона, але всі згодилися на це, щоб Джеферсон зайнявся написанням Деклярації. Інші мали лише опісля додавати свої завваги, заки текст буде передданий конгресові. Тому що історики не були згодні, хто на ділі написав перший на черк, то згаданий скравок паперу, віднайдений в 1943 р. в Конгресовій Бібліотеці вказує, що саме на цій папері писав Джеферсон власною рукою перший на черк і самий його поправляв. Щойно, як уже на черк був готовий, він переписав його начисто і опісля на цій копії зроблено 86 згаданих поправок. Крім копії Джеферсона була ще копія, переписана Френкліном і Адамсом.

Історики стверджують, що саме доручення Джеферсонові написати Деклярацію, мало вплив на дальший розвиток історичних подій. Заки проголошено Деклярацію Незалежності, в тодішній американській континентальній конгресі були такі делегати, які твердили, що на основі англійського права революція не є оправдана. Отже Джеферсон мав не легке завдання: Він миг домагався незалежності не як англієць, лише на підставі права людини. Він відозвався до вищого права, тобто до „Права Природи і до Бога Природи“, на підставі якого люди по всіх усядах мають невідбяральне право до життя, свободи і змагання до щастя. На підставі такої засади люди творять уряд, який має берегти їх права; так створений уряд можна перевибрати або й цілком усунути.

Засади, проголошені в Деклярації Незалежності не були новими. Боротьба за особисту свободу тривала століттями. Марсілій з Падуй проповідував потребу згоди народу на встановлення уряду. Однак, щоб перевести ці засади в практику, на це треба було відваги. Коли ці засади появилися в Деклярації, конгрес, що мав це ухвалити, почував на собі велику відповідальність перед історією не лише за саме проголошення засади, що нарід є сувереном, але й за дотримання проголошених засад.

Коли доля присудила Джеферсонові скласти ці засади на папір і довести до їх проголошення, то це було справді незвичайним завданням. Але то-му, що Джеферсон був знавцем історії права, він міг дати собі з цим раду. Такому саме збігові обставин Америка завдає початок своєї незалежності, а світ завдає переведення в життя великого світо-

вого руху — новочасної демократії.

Ще хочемо додати кілька слів про оцей скравок паперу, який незбито свідчить, що саме Джеферсон був автором Деклярації. Його існування треба завважувати дрібній події, на яку тепер ніхто не звернув би уваги, а вийшла вона на денне світло саме тому, що вона записана на папері, на якому Джеферсон писав Деклярацію.

Коли в червні 1776 р. генерал Горейшо Гейтс дістав команду Північної Армії, цим іменуваним образився генерал Джон Соливан і вніс свою резигнацію 26. липня до конгресу. Джеферсон радив Соливанові трошки підждати, щоб він мав час підготувати відповідну резолюцію. Цю резолюцію

Мирослав Стиранка.

Кінець СССР і новий порядок

на Сході Європи

(Надіслане з Європи).

2) Чи Росія творить один

монолог?

Захід звик трактувати колишню царську Росію а теперішній СССР як одну етнічну, геополітичну і господарську цілість. Західно-європейська та американська суспільність навіть ще й тепер уважає Росію за один національний монолог, зв'язаний разом не тільки одними державними формами, але історією, культурою, побутом, економікою. Ці погляди притаманні так широкому загалові, як теж вченим, політикам, журналістам. Щоб не бути голословним наведемо як приклад наукову працю останніх років відомого англійського славіста Пареса „Історія Росії“, перевидану в 1944 р. для вжитку американської армії. Ця праця під поняття російського народу і російської території відносить землі від Курзона до Владивостоку.

Гімчасом Росія жадного монологу, ані національного, ані господарського не творить і ніколи не творила. Перебудова до 18 ст. широкою світовою незваною Москвою на російську імперію має свій довгий кровавий шлях. З 16 ст. почавши московські царі при допомозі воєнних підбій та дипломатичних заходів продовж двох століть перетворюють Московію в велику імперію.

Першою жертвою московської імперіальної політики була Україна, що в 1654 р. заключила з московським царем Алексієм персональну угоду, застерігши собі при тому повну самостійність теперішнього „бритійсько-домініального“ зразку. Деякі роки після підписання т. зв. Переяславської угоди цар Алексій цю угоду односторонньо ломить, старуючись перемінити Україну в звичайну московську провінцію. Це викликає цілий ряд

кровавих воєн між українськими гетьманами і московськими царями, які тривають близько сто літ і щойно тільки Петрові І та Катерині II вдається вповні підкорити Україну.

Треба ствердити, що щойно насильне включення України в наміри Московського Царства відчинило йому вікно в Європу та дало можливість згодом підбити цілий ряд інших народів, таких як поляки, фіни, грузини, балтійські народи.

Всі ці народи стояли культурно багато вище від Московії. Не диво отже, що першими піонерами європейзації Московії були не москалі, але дуже часто насильно спроваджені туди представники підбитих народів, особливо українців, поляків, грузинів; Петро І згодом спровадив ще багато німців і голандців. Всі ці чужинські люди мисті, письменники, політики клали підвалини під російську культуру та імперіальну будівлю і від них аж роється історія російської імперії. Це, звичайно не перешкоджувало Москві рівночасно нищити з типовою московською нетерпимістю та жорстокістю окремішній життєвий стиль народів, що по неволі опинилися в російській імперії, їхню культуру, побут, звичаї тощо. Боротьба між нівелюючим все русифікаційним духом московського централізму і немосковськими народами з більшою або меншою натугою тривала аж до вибуху великої революції в 1917 р.

Революція 17-тих років розсадила штучний імперіальний твір. Це не була, як загалом прийнято на Заході, революція виключно соціального характеру. Змагання до національної незалежності поневолених російським імперіалізмом народів було одною з найважливіших причин успіху революції, тим-

більше, що ці змагання були стисло пов'язані з видвинутими революцією вимогами соціальної справедливості. Поневолени Московською народами були якнайосновніше економічно використовувани царським режимом при допомозі зрусифікованого, або штучно насадженого російського поміщицтва та бюрократії. Усунення цієї основної опори режиму в основному покривалося з національним і соціальним визволенням переважної частини немосковських народів.

Розпад царської імперії за національно-етнічним принципом, не зважаючи на перешкоди, що їх ставила російська, прийнята духом царського імперіалізму бюрократія, яка переняла після царату владу в Росії — поступав наслідно і скорими кроками. Можна сказати, що в пів року після вибуху революції фактично перестала існувати російська імперія. На місце царського євразійського колосоу столітньої штучно твореного, повстав цілий ряд самостійних національних держав. В Європі: Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Білорусь, Україна. В Азії: Грузія, Вірменія, Азербейджан, Туркестан та інші. Простори Сходу Європи вступили були в той час на шлях того природного національного зрізнення, що його давніше продовж 19 ст. перейшов Захід Європи.

Враз з перебудовою Сходу Європи на засадах національного самовизначення, започаткувався там також процес демократизації та стисло з цим зв'язаного індивідуального визволення людини зпід тягару всеневольного напівзасяського деспотизму. З предмету, яким в російській імперіальній умовинах людина фактично була, вона в нових умовах демократії, ставала підметом, творчим, формуючим дійсність чинником, на природний, національний основ будованого ладу.

Процес розпаду царської імперії задержала нова сила, що виринула підчас революції. Цєю новою силою був більшовизм. Він видвинув клічі соціального, національного та світоглядного характеру, які начебто мали бути епохального значення, дальшим кроком у загальному поступі людства. На місце капіталістично-ліберального устрою, згідно з цими клічами мав прийти новий комуністичний лад. Не заперечуючи формально прав кожної нації на самостійне існування, більшовики водночас голосили, що вищим за національний шаблон розвитку людства є вільна соціалістична спілка народів. Так же само не заперечуючи (Продовження на стор. 3-тій).

Ол. Луговий.

Права застережені.

Дажбожі Внуки

НА ЧУЖИНІ МІЖ СВОІМИ

65)

В банку застали досить людей. Нан їх зглядалися, губили очі. Їх завважили — підійшов до перегорки самий управитель. В таких прозаїчних установах, як банк, довго не балакають... Поцілунок, наприклад, викликав би більше вражіння, чим огравування. Усміхнувся на привітання, але споважнів, коли Ростислав сказав, що вони хочуть позички, спитав, як завелику?

— Яких долар, два! Принесемо завтра!...

— Я думав пару соток! — усміхнувся управитель. Вийняв власну п'ятку. Подякували, за-

певнили, що завтра звернуть.

— Не спішіться! За вами не пропаде!...

Вилітали з банку стрілою. Ім здавалося, що всі здогадуються про їх минулу ніч. Купили пару хусточок, він купив сигареток. Охота вертатися в кино відпала. Почимчикували до центру міста, — знайдуть добру фільму — підуть побачити ні — блукатимуть понаді рікою! Натрапили на „Плейс-мена“, що його хотіли бачити в Вінніпегу. Фільма гарна, заставляючи думати. Любенько просиділи до п'ятої. Їх симпатії всецільо схилилися на сторону

Гарі Купера і його дівчини. Огіляючи букаки на білих торговців зброєю, вищих урядових осіб, які продавали індіанським племенам кращу зброю, чим власній армії. А індіанці то-ж зброєю білих поселенців вбивали.

Поблудали ще по парку, зішли в добром ресторані мороженого. Перед восьмою швиденько, мов курча їхали під опікучі крила мамів. Стрибнули через фіртку на подвір'я, скрадаючись прочиненими дверима на кухню. У дома вже повечеряли. Мами поралися за начинням. Молодята не могли позбутись ніяковості, сорому. Мама Ірина з місця їх насваряла.

— Ви, небожата, вирвалися з дому без нічого. Де ж ви блудкали, так довго?

— Були в кино!...

— А грошей де роздобули? Ваші портмонетки на кицмі валилися.

— Позичили в банку! — ви-

нувати призналася дочка.

— Добре, що хоч довіря у людей маєте, та ще в банку! — Мама Марія засміялася.

— Поголодніли, дурники? Вечеряти де будете?

— Ми вечерю візьмемо краше до себе! Тут може хто чу- жи зайти!

— То що, як би зайшов? Привикайте!

— Дайте час, мамі! Привикнемо! — втихомирюючо сказав син.

Молодята вечеряли пустою. Чи. Ли з одної тарілки, обходившись одною ложкою, одною виделкою, хапали страву від уст, обно друге кормило.

Батьки з матерями до пізньої пори раділися, що з ними ді- яти. Про нововиявлені таланти широко рзписалася місцева англомова преса, — на святі були видно й репортери. Гру молодят прирівнювали до гри знаних на континенті скрипаків. Їх спів, на підставі пісні „Розміри“ порівнювали зі спі-

вом Нелсона й МекДоналда. Знаходили, що у молодят може й слабші, не так вироблені голоси, за те більше чуття, щирості. У день приходили їх знати. Молодята висиджували тоді в кіні. Батьки сказали ре- портерам правду — десь пішли, й не знати, коли до дому прибувають. Нема й давніших їхніх світлин.

Прийшов репортер у віт- ворок. Молоді їм не показалися. Переказали через батьків — рекліями їм зовсім не потрібно. Музиканти чи співаками-про- фесіоналами вони бути не зби- раються, інтерв'ювати не бу- дуть. Можуть дати про себе бажані репортером відомості, але при умові, щоб репортер підписав зразу відповідне зо- бов'язання — помістити їх ви- слови без змін, перекручуван- ь і додатків. Копію репортажу дасть їм на перевірку і контро- лю. Вони не хочуть, щоб з них газетарі робили Бог зна кого, не українців. Відомо, репортер

на таке не пристає. Відійшов з нічим.

Цілий день готувалися моло- дята до вінчання. Склеп зам- кнули, виставивши покупцям таблицю в двох мовах — зам- кнено з приводу вінчання в ро- дині. З фарми пригналися ви- кликані по телефону Залужні з сином. Перед п'ятою попо- лудні — батько привіз свяще- ника й людини, яка правила за- дяка. Вбралася за дружку Оле- на, причепурені матері готува- ли вечерю. У п'ятій зібралися всі у витальні. В довгих шов- кових сукнях з'явилися мамі, за ними — поважний батько.

Зійшли врешті молоді. Проти звичаю Ірина увійшла спираю- чиса на руку свого дружини, не батька. З'явилася у всій сво- їй чарівній красі. Віночок з по- ледих квітів, перемішаний з блискучими перлами у волос- ся — прикритий прозорим, блакитним серпанком вельо- ном. Намисто з ізмарагдом прикрашувало шийку. Велика

червона рожа приколоті до корсажу. Паутина серпанку затігла білізну білої сукні, щільно обтиснений стан, руки. У сутінках витальні здавалося, що серпанок прикриває наге чарівне тіло молдої, не шовки матерії. І від того видалася ще чарівнішою. Від ангела з неба Ірину відрізняв брак крил, ні- чого більше... Ростислав, про- тив звичаю, з'явився у світлому, трохи не білому, святковому убранні, з білою рожею в пе- тлиці. Задивився на пару свя- щеник, роззявив з зачудован- ня рот піддичий, чи дик.

Молодята розцілювалися з батьками, з Залужними, з Оле- ною. Священик заговорив бу- ло про сповідь, та батько збувся — такі дітваци великих гріхів ще не набули, а малі грі- шечки, мовляв, Бог вибачить! Священик затягнув: — Слава Тобі, Боже наш, Слава Тобі! — йому до помочи пронизли- во-охриплім голосом заревів дяд. Почався обряд. (Д. буде),

Кінець СССР і новий порядок на Сході Європи

(Продовження зі стор. 2-гої).

чували більшовицький прав людини визнавати і висловлювати любі її погляди та світогляд, але водночас єдино правильним і непомилним уважали тільки марксоленінське світоприйняття з якимось середневичним московським суєвірам проголошувати його найвищим досягненням людства.

Але ці нові теорії були насправді далекою музикою будучини, до якої на практиці вела дорога через диктатуру пролетаріату, революцію та винищення всіх противників будучого нового ладу т. зв. „контрреволюційного терору“.

Користаючись з нездарності і слабости російської буржуазії, вживаючи при тому як пропагандистських засобів демагогічних лівих гасел („граб награвлене“, „вся власть народу“, „фабрики робітникам, земля селянам“ і ін.) — більшовики здобували впливи на широкі політично нерозвинені робітничі й селянські маси в Росії, а згодом владу. Це дало більшовикам змогу на ділі застосувати свої теорії про диктатуру пролетаріату та винищення „контрреволюції“. З того часу в Росії починається відомий період терору і насильства, жертвою якого надуть сотні тисяч людей, не тільки прихильників царату, але й перш за все тих, які не могли погодитися з фактом, наче б в ім'я великих ідей, нової кращої будучини, добра людства треба вживати метод, що своєю жорстокою суворістю пригдували часи Івана Грозного.

„Спілка“, накинена штиками російських більшовицьких армій.

Але більшовики не задовольняються владою в Росії. Вони свою увагу звертають теж на новоповсталі національні держави, перш за все ті, які безпосередньо сусідували з Росією, особливо на багату Україну. Ситуацію в тих державах вони стараються опанувати такими методами: 1) Здобути ідейних прихильників захоплених комуністичними кличками; 2) Здобути впливи серед широких робітничих та селянських мас при допомозі соціальних демагогічних кличів; 3) При допомозі насланих агентів, використовуючи демократичний устрій й свободу в цих державах вивести такий внутрішній стан хаосу, щоб це дозволило цим агентам за допомогою внутрішніх комуністичних елементів опанувати ситуацію.

Щоб не дразнити національного почуття Ленін висуває гасло „самовизначення всіх народів буржуазної імперії аж до повного відокремлення“. Це мало створити ілюзію, що більшовики не думають про насильне об'єднання довкруги московського центру навіть при опануванні влади місцевими комуністами. Але хоч більшовицька карта не була в той час ще так записана як сьогодні, то практика, більшовицького терору в Росії нівелювала впливи комуністичних елементів в новоповсталіх державах до того степеня, що

ді елементи, не зважаючи на більшовицьку пропаганду були за слабі переняти владу без помічі Москви.

Через це московський більшовицький центр створює з прихильних собі елементів на периферії тих держав маріонеткові уряди і під плащом боротьби з „контрреволюційною буржуазією“ тих держав починає з ними війну та після кількатижневої боротьби силою влучає їх в склад Російської Федерації перетвореною згодом в СССР. В той спосіб Україна, Білорусь, Грузія та інші країни творять свою самостійність і опинюються в „добровільній спілці вільних народів“ накинених їм штиками російських більшовицьких армій.

„Геть від Москви — лицем до Європи!“

В новій більшовицькою створеній імперії йде беззастанна боротьба між московським центром, що щораз то більше з інтернаціональних шляхів сходять на старі імперіальні шляхи царату, використовуючи тільки як пропагандистський засіб клич соціалізму, та відосередніми національними силами поодиноких народів. В Україні це довгий час після влучення й всклад СССР „горять“ заграви повстань, а опісля підпольно-революційна боротьба українського визвольного руху. В парі з цим українські комуністи, що піддавалися впливи більшовицької інтернаціональної фразеології, дали себе використати Москві в боротьбі з самостійною українською державою — пізнали свій хибний крок і щораз енергичніше протиставляються російському шовіністичним тенденціям московського центру та врешті

В ЗГОДІ З ПІДВЛАДНИМИ

Четвертого липня, 171 року, у Філадельфії, в Державного Дому залу, в дзвін, що вночі довго сповідаючи про народження нового народу та нової сподіванки людства. Американці, де б вони не були, і цього року згадують в день Четвертого Липня історичну подію — проголошення американської незалежності.

Від часу першого Дня Американської Незалежності чимало інших країн проголосило свою незалежність. Проте події, що довели до волі в Новім Світі, та особи, які брали в тім участь, надали особливих рис американському визвольному рухові, яких не було в подібних рухах в інших країнах.

Неподібно до тих народів, які звільнилися тільки тоді, як пануюча чужа влада почала запевдати, американці зробили перші кроки до незалежності тоді, як Англія була найсильнішою державою в світі. Могли на це відважитись тому, що протягом Сім-літньої Війни (1756—1763), в якій Англія здобула від Франції Канаду від Іспанії Флориду та контролю над Північною Америкою аж до ріки Мисисипі, американські старшини та воєводи, допомагаючи англійцям, самі здобули великий військовий досвід. Коли Томас Пейн писав 1775 року, що чим довше буде відтягиватися американська незалежність, тим таче її буде здобути, він мав на думці саме цей придбаний військовий досвід американських патріотів.

Величезна більшість американців вісімнадцятого століття була з англійського роду, маючи міцні культурні та господарські зв'язки з Англією. В дійсності Американська Революція почалася як війна „за права англійців“. Повне відірвання, яке сталося десь за рік від початку боротьби, не було наслідком „національної свідомості“, але глибокого почуття априорного кровопро-

лиття, впертості англійського короля та невідомості світової війни мають своє особливе призначення в історії. Ще в 1776 році не було одної держави, одного народу — були тільки тринадцять окремих стейтів у вільній федерації.

Неподібно до раптових повстань в деяких інших країнах, американський визвольний рух позначився опочатку спробами усунути несправедливість та утиски мирним шляхом; далі довгою підготовкою з боку визначних та досвідчених мужів, які задовго передбачали, що війна неминуха і задалегідь підготували принципи народоправства.

В Америці справа незалежності не було в руках тільки малої групи патріотів, які потайки замишляли звільнення народу, чи видавали заяву про незалежність в надії придбати більше прихильників, аби відважні слова обернулися в дійсність. Ні, питання про незалежність було поставлено перед Другим Континентальним Конгресом — Революційним Конгресом — і дебатували над ним представники тринадцяти стейтів, що прибули до Філадельфії, пішки, чи возами. Як тільки 56 членів того Конгресу зробили своє історичне рішення, оголосили про те народів, який вже був у війні.

Кожний рядок того документу, що був читаний на сходах Державного Дому у Філадельфії 4-го липня 1776 року, свідчить про це, що той історичний документ був наслідком довгого та дбайливого обмірковування. Говориться там про „належну пошану до людського думання“, вказано на яких тридцять причин, що „зв'язали до відокремлення“. Ті причини наведено не для виправдання такого важного кроку, але для доказу того, що англійський король хотів „накласти на них (американців) ярмо абсолютного деспотизму“. Але голов-

не, говориться там про принципи та філософію демократії. „Вважаємо самозрозумілою правдою, що всі люди створені рівними між собою...“ говориться в Деклярації про Незалежність. Цей принцип залишився живим за всі 171 років народнього життя. Цивільна війна виникла в наслідок свідомості американців, які розуміли, що неможливо жити „напів рабами, напів вільними“. Додаток до Конституції, про право голосування для жінок нарівні з чоловіками є далішим кроком в тім напрямку. Стейтові протидискримінаційні закони стремління усунути релігійні та расові упередження, та навіть недавня спроба в стейті Савт Кароліна покарати учасників лynchвання — все це випливає з тих принципів, що були проголошені майже двісті літ тому і які стали основою державного будівництва цієї країни.

Щоб не було сумніву, що саме є принципом рівності, Деклярація Незалежності оспередімо його як право на „життя, свободу та змагання до щастя“. Для здійснення того принципу американці вісімнадцятого століття відкинули форму владу, що була тоді в Європі, а вибрали для себе новий шлях. Творили таку форму владу, щоб кожний стейт, кожне місто, містечко, село мали якнайбільше самостійності, а центральна державна влада, аби мала відповідальність за ціло-краєві справи, про які не можуть рішення самі стейти чи громади.

Хоч люди, що творять нові владу в двадцятім столітті — наприклад в сучасній Європі — здається не мають тих самих поглядів, що мали творці американської владу, — проте принципи, що були проголошені в Деклярації Незалежності, а пізніше увійшли в Американську Конституцію, все ще залишаються надією людства, особливо тих, хто вірить, що „уряд має черпати свою силу зі згоди підвладних“.

Загальна Рада — ФЛІС.

УВАГА! Українці в Америці, Канаді й інших краях! УВАГА!

ТИЖДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У ГАЛІВУДІ

від дня 19-го СЕРПНЯ (August) до дня 27-го серпня 1947 року

1. ВЕЛИЧАВИЙ ФЕСТИВАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ, МУЗИКИ І ТАНЦУ, при участі найкращих артист. сил.
2. Патрістична вистава в честь Америки „ГЛОРІЯ ТУ АМЕРИКА“.
3. ПОПИС УКРАЇНСЬКИХ ТАЛАНТІВ перед Голлівудськими директорами і продюсерами. Пробуйте щастя стати світовими зірками.
4. ВИСТАВА НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА. Простягає усіх, що хотіли б взяти участь зі своїми експонатними-річима: не оминути цієї нагоди.
5. ЗІЗД БУВШИХ І ТЕПЕРІШНІХ УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦОРИСТІВ ТА МИСТЕЦЬКИХ СИЛ.
6. ВИРОБЛЕННЯ ПЕРШОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛЬМИ у Голлівуді „СЛАВА УКРАЇНИ“ у двох мовах: українській і англійській.
7. УРОЧИСТІ СЛУЖБИ БОЖІ — СВЯТОЧНА ВЕЧЕРЯ — ВЕЧОРНИЦІ для всіх учасників і гостей.
8. ІНСТРУКТОРСЬКІ ТАНКОВІ ТА ФІЛЬМОВІ КУРСИ: Учителі, учительні американських, канадійських та українських шкіл — зверніть спеціальну увагу на те, що потрібно на цю осінь поперх 30 інструкторів. Крім танку будете вчитися, як показувати фільми і обходитися з фільмовими апаратами, щоб Ви могли самі висвітлювати фільму по своїх товариствах.

ПРИМІТКА: Всі, що хотять взяти участь у курсах, чи пописі, фестивалі чи фільмі, мають прийти на означений час. Пробі до попису, фестивалю і фільму починаються 1-го СЕРПНЯ. — Простягає взяти Ваш український стрій! Прошу все українське Громадянство та наших провідників, церковних, культурних та громадських, щоб подбали про те, щоб з кожної громади були вислані визначні талани. Маючи сотні таких талантів зможемо у світовій фільмовій столиці показати нашу культуру на честь і славу АМЕРИКИ, КАНАДИ І УКРАЇНИ. Отже до побачення у Голлівуді. — По всякій інформації простягає надатися на адресу: 6404 Hollywood Blvd., Room 402, Hollywood, Calif. Комітет подбає про дешеве розміщення і харч. Зголошуйтеся негайно!

стають на отвертий шлях боротьби і розриву з Москвою, кидаючи клич „Геть від Москви — лицем до Європи!“ Подібне діється і в інших країнах СССР. Всюди зростає загальне невдоволення з більшовицької політики централізму, поліційної системи терору, нищення національної і індивідуальної свободи, системи державного капіталізму, яка не числиться з потребами селянина і робітника в ще більшій мірі, як царат.

Московський центр, побачивши, що відновлена ним імперіальна будівля дістає щораз то більш розколин, почав для вдержання її в цілості застосовувати ще гостріші засоби терору. В Україні та інших країнах переводить НКВД в рр. 1928-1939 періодичні чистки масового характеру. Жертвою цих чисток падають вчені, письменники, журналісти, громадські діячі, українські комуністи, робітництво і селянство, одним словом всі шар населення. Коли ж ці засоби видалися Москві недостаточними, тоді вона стягнула з України весь хліб та викликала в 1933 р. штучний голод, від якого згинув близько 6 мільйонів людей. Такими методами досягли більшовики своєї цілі: „успокоїли“ на якийсь час Україну.

Та цей спокій довго не тривав. Вибух більшовицько-німецької війни в 1941 р. стараються українці та інші поневолені народи СССР використати для того, щоб відновити свої незалежні держави. Але тут знову ж вернувся той самостійності виявився німецький імперіалізм, який уважав „визволені“ ним простори СССР пригожим колоніальним територією і згідно з цим вів політику винищення всього, що стояло на перешкоді його колоніальним планам, отже в першій мірі всі національно визвольні рухи. Згідно з гаслом, що український визвольний рух є для німецьких планів грізніший як більшовики, німецькі окупанти владі в Україні дуже часто співпрацювали з більшовиками, що залишилися на наказ Москви на місцях, при винищенні спільного ворога українського резистансу. Ця боротьба, що знову коштувала Україну сотні тисяч жертв, велася під зорганізованим проводом УГПА. Коли ж німці задушили Україну і на їх місце знову вернули більшовики, ці останні станули в обличчя зорганізованого спротиву українського резистансу, що з незмінним зав'язанням триває до сьогодні.

Українці та інші поневолені Москвою народи не зрезигнували з самостійності, і далі зорганізовано та вперто за неї борються, поставивши собі за

ціль розбиття СССР та перебудову сходу Європи за національно-етнографічними принципами, заведення демократичного ладу, визволення людини та створення справедливого соціального ладу, що забезпечував би добробут. Ці кличі кинені визвольно-революційними рухами в СССР знаходять послух та популярність серед широких мас населення. Не треба забувати, що сьогодні вже не 1918 р.; більшовицька партія це вже не нова молода сила озброєна великими вселюдськими гаслами перебудови світа на новий, кращий лад.

Продовж 30-річного існування більшовицька система цілою своєю практикою показала, що вона не має з цими гаслами нічого спільного, що все, що вона дотепер створила можна назвати: реставрацією російської імперії, завуальованої фразами пропагандистського характеру, внутрішнім змістом якої є терор та національне, соціальне й індивідуальне поневолення. Чиста карта більшовицького резистансу, що кинувши свободулюбні гасла і проти людства. І для того сьо-

годні Москва своєю пропагандивною фразеологією нікого в СССР не візьме. Режим держитися тільки при допомозі терору та до найдрібніших основ розбудованої поліційно-бюрократичної системи. Ідейні впливи більшовиків належать до минувшини, розгубилися в тюрмах НКВД та в безчисленних концтаборах. Зате тим, більше серед мас зростають ідейні впливи протибільшовицького резистансу, що кинувши свободулюбні гасла і проти людства. І для того сьо-

(Кінець буде).

To Telephone Users in New Jersey

On January 6 we asked the Board of Public Utility Commissioners of New Jersey to approve a general increase in telephone rates. This was the first such request in twenty-one years, and no provision was included in the application for a general wage increase.

On the basis of wage increases granted to members of two of the unions and offered to the others, the Company estimates the cost of such wage increases in 1947 at \$6,000,000 annually. This adjustment is necessary so that telephone wages will continue to compare favorably with wages paid in other industries in New Jersey.

To meet the higher payroll and other costs, we have found it necessary to ask for an additional increase in telephone rates. These revised rates would add 16% annually to the gross revenues present rates produce, compared with the 12% increase requested in our original application.

Without higher rates for service, it is estimated that this Company's earnings in 1947 on the \$181,000,000 net telephone investment would be less than one percent and possibly might show a net loss. The additional revenue we seek is necessary to assure sound operation of the business and is in the interest of all telephone users.

New Jersey Bell Telephone Company

УВАГА! УКРАЇНЦІ МІСТА БАЙОН, Н. ДЖ. УВАГА!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ І УКРАЇНСЬКОГО МОЛОДЕЧОГО КЛУБУ В БАЙОН

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

в неділю, 6-го липня (Sunday, July 6th) 1947 р.

в Willick's Grove Park, North Styles Ave., Linden, N. J.

Початок у годині 12. в полудне — до пізньої ночі.

Вступ на боси і на фарму разом тільки 1.60 центів.

До танців буде пригравати велика оркестра під управою відомого ім'я JOE DUDA.

Шановні українці й українки, старші і молодші, міста Байон! Перший раз того року ми злучилися разом на те, щоб відбувся в нас той Пікнік. Тому просимо всіх прийти, бо ви самі знаєте, що коли ми всі разом будемо робити, то велику користь будемо мати. — Щоб не чекати довго, бо боси будуть відходити в 10. годині рано, стараймося прийти на час. Комітет приготує різного роду напінки та смачні перекуси. Будемо мати нагоду провести пару годин на свіжому воздуху та стрітнутись з своїми знайомими й весело забавитись. — Вразі непогоди забава відбудеться в Українським Домі. Комітет.

Праця для жінок і чоловіків
WANTS ADS
CLASSIFIED DEPARTMENT
Bergen 4-2327 — Bryant 9-0582

ПОТРІБНО ЖЕНЩИН

ЖІНОК
чистити офіси вечорами
добра платня, стабільні зарплати.
Empire State Office & Maint. Co.,
857 Broadway, (Cor. 17 St. 2 fl., off. 2)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО
СОЮЗУ, А ТИМ-СА-
МОМ СТАВЛЯЙТЕ СПІВВЛА-
СНИКОМ ДЕВ'ЯТЬ МІЛІОН-
НОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ
ОРГАНІЗАЦІЇ

Ілько Карий.

ЖИВІ ФАКТИ

(Продовження).

Моряки поспішають на беріг.

По дорозі з Лісабону до Марселя зловив собі праву ногу. На пароплаві не було хірурга і вирішили висадити мене в Марселі. Коли висадили на беріг, портова французька поліція не оглядала нас. Думав я, що не через те, що я хворий. Пізніше переконався, що в закордонних портах не роблять особистих ревізій, а ревідувати лише більші пакунки. При посадці ж на корабель за кордоном взагалі ревізій не роблять, опріч-переліку нашіпортів. Посміли б в нашій „шас-ливій“ країні всіти на корабель без перевірки! Там так обшукують, що навіть гузик не залишаться не проконтрольованим. Зрозуміло, що всі папери в першу чергу піддають під пильну перевірку. Пізніше вас ще роззаять, а тоді прошипортують у всіх ваших пакуках. Чи ви віздите в ту країну, чи виїздите з неї, процедура лишається та сама.

Не один з наших моряків, вертаючись з закордонного плавання, хотів привезти родичам якусь дрібницю і не один за цю спробу заплатив дорожню ціною.

Пригадую один випадок з часів мого перебування в О. Сюди прибув англійський вантажний пароплав. Моряки усіх країн є однакові. Перш за все поспішають на беріг до дівчат. Може тривале перебування без жіночого товариства, може добра їжа та морське повітря, може нарешті мужська амбіція та суперництво змушують їх поспішати до них.

Як би там не було, англійські моряки, випереджаючи один одного, поспішали на беріг, несучи в руках, або в кишенях дарунки для своїх симпатій. Яке ж було їх обурення, коли портовий „всесильний“ наказав їм вивернути кишені і зашукати все в канцелярії портової сторожі. Напочатку англійці думали, що їх просто пограбували, але коли переказав пояснив їм, що при поверті вони дістануть свої речі назад, англійці повеселішали. Питали чи ж можна все в місті купити.

— Звичайно все можна купити! — була відповідь. — Але за добрі гроші і при тім, валютною.

Країна таким поступовим змушувала наявних англійських моряків самооподаткуватися на її користь. Бо за те, що вони в Англії залатили п'ять шліфів, — тут мусіли платити фунт стерлінгів.

Неофіти з сумнівами.

Помістили мене у місцевому французькому шпиталі. Шодня відвідувала мене дружина нашого консула. Принесла шоколаду, тісточки, цвіти. Питала, чи мені чого бракує, чи добре до мене ставляться лікарі та санітарки. Хворі французі часто питали мене яку рангу я маю. Мою відповідь, що я штурман військ, вони не приймали з довірою.

— Не може бути, — казали вони, — щоб представники консульства могли так піклуватися про звичайного штурмана! Може там влада і турбується про своїх людей, але ніде в світі, казали вони, ні одна влада не оточує такою опікою своїх громадян.

Бідні, вони бачили лише

одну сторону і при тому лише сторону пропаганди! Вони так само не вірили в те, що я тільки штурман, як не вірили, що мільйони наших громадян відбукують каторгу „де інде“, а інші мільйони чекають своєї черги... туди ж!

Лікування моє наблизилось до кінця. Треба було думати про поворот додому. В марсельському порті не було жодного нашого пароплава. Треба було залишити лікарню. Наш консул особисто відвідав мене і порадив переїхати до консулята. Мені ж хотілося побути трохи самому і я переїхав до готелю.

Всі знають німецькі концтабори! Оповідання і пишуть про них страхоті, але пишуть лише чужинці. Німці, навіть безпартійні, мовчать. Вони знають, що в концтаборах сиділо дуже багато чужинців і дуже мало німців. Страхоті німецької системи лежало одначе не в концтаборах, а в але зрозумілій філософії Фіхте і Ніцше, що лише німець людина.

Так рівно ж і у нас. Страхоті лежить в теорії, що правдою, поступом, нарешті віруванням є лише „ізм“. Що всі мусять нести жертви для освячення світового „ізму“. Нести жертви постійно і безперервно! У нас ніхто не почуває себе певним. Там усі лише неофіти, з котрих шойно в третьому поколінні зможе вирости правдива „своя“ людина без думання, без сумнівів, без ініціативи.

„Я віддаляють духово і... не можуть віддалитись“.

Кожна моя прогулянка по місту віддаляла мене духово від країни, з якої я виїшов. Я починав ненавидіти не тільки „вождів“ за брехливу і фальшиву пропаганду, але у всьому світі, який мовчазно слухав брехню і чекав на свою чергу у „віддалені місцевості“. Мріяв, як з французьким паспортним втечу до Америки

УВАГА! — ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗУ В РАЧЕСТЕР, Н. Я.

Повідомляємо відділи У. Н. Союзу 36, 217, 226, 269, 289, 316, 343 і 367, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ВІДБУДУТЬСЯ:
В СУБОТУ, 12. ЛИПНЯ (JULY 12, 1947)
В САЛІ ПІД Ч. 303 HUDSON AVE., ROCHESTER, N. Y.
в годині 8. вечером.

На ці збори повинні прийти всі урядники згаданих тут відділів, а також і члени. На збори приїде головний секретар У. Н. Союзу, Д. Галич, який представить справу місцевого організатора. Всі відділові урядники повинні кончею бути на цих зборах, щоб спільно порадитись над цією важливою справою.

153,8

(Продовження зі стор. 1-шої).

ЛІБМАН ПРОПОНУЄ СВІТОВИЙ УРЯД НА ПІДСТАВІ ПЛАНУ БАРУКА.

Нью Йорк, 2. липня. — Д-р Йошуа Л. Лібман, автор віомого „найкраще проданого“ твору „Піс оф Майнд“ та рабін Святого Ізраїля в Бостоні, виступив тут сьогодні в школі релігійного виховання Американсько-Геврейської Конгрегації, пропонуючи створення світового уряду, що відвернуло би дальші війни. Лібман говорив: „Найвищою і найбільшою надією людської раси є світовий уряд, що повстав би по можливості якнайшвидше на базі атомних пропозицій Барука та що мав би все більше і більше сили робити для світа це, що робить уряд Злучених Держав для своїх 48 стейтів“.

ПАН-АМЕРИКАНСКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПОЧНЕТЬСЯ 15. СЕРПНЯ В РІО ДЕ ЖЕНЕЙРО.

Ріо де Женеїро, Бразилія, 1. липня (ЮП). — Бразилійський уряд, як господар країни, в якій має відбутися пан-американська конференція, та в порозумінні з урядами інших американських країн, встановив дату конференції міністрів закордонних справ американських країн на 15. серпня. Конференція відбудеться правдоподібно в місті Петрополіс. Нікарагуа, уряд якої встановлено в травні державним переворотом і який не був визнаний іншими країнами, на конференцію не запрошено. Президент Труман був запрошений відвідати Бразилію та відкрити конференцію. Проте, минулого тижня він заявив, що державні справи навряд чи дозволять йому це запрошення прийняти в тому часі, бо на оснь цього року скликано шлий ряд інших міжнародних конференцій.

„АМБАСАДОРИ МИРА“ — ВИЇХАЛИ ДО ЕВРОПИ.

Нью Йорк, 1. липня. — З місцевого порту відчалили вчора до Європи 800 студентів, учителів і виховників, називаючи себе самих неофіційними амбасадорами мира і доброї волі. Їх вислав Інститут Міжнародної Виховної Співпраці в цілях студій і подорожі.

ОДИСЕЯ УКРАЇНСЬКОГО СКІТАЛЬНИКА ПАВЛА ДАЩУКА.

Філадельфійський „Лівінг Болетін“ з 25. червня подає інтересну історію 18-літнього українського хлопця Павла Дащука, що без дозволу і засобів вибрався з Німеччини до своєї сестри в Аргентині, але заблукався до Філадельфії. Павла разом зі сестрою вивезли були німці з України на роботу до Німеччини. Після розвалу Німеччини вони відмовилися вертатися на окуповану більшовиками Україну і перебували в скитальцтві таборі. Павло зі сестрою мав нагоду виїхати до Аргентини, але його як хворого не пустили на корабель, а сестра виїхала сама. В Гамбурзі Павлові опісля пошастило дістатися „зайцем“ на корабель, що замість до Аргентини завіз його до Нью Йорку, де він перебув десять днів, блукаючи по порті. Опісля він знову дістався на „перший-ліпший“ корабель, з думкою заїхати до сестри в Аргентині, але й тим разом не пошастило, бо корабель заїхав до Філадельфії. Павло думав, що це вже Аргентина і виїшов на беріг. Він сам недоживлений, худий і блукаючи босоніж та в подертому одязі, звернувся на себе увагу поліції, що його придержала, віддаючи імміграційним властям, з якими допомогли Павлові порозумітися майор М. Дармограй та А. Яремко. Вони разом з Тропадським і Діомоговим Комітетами дальше заопікувалися хлопцем, якого залишено на волі аж до дальшого розпорядження за кавією 500 доларів. Американські власті, як теж громадянство виявили багато виrozumіння та ласкавості до молодого українського скитальника.

і заживу спокійним життям. Однак то були лише хвилині мрії, бо мої рідні були в цьому невинному краї і їх, вразі мого невороту, чекала смерть. Заспокоюючи себе, що й там люди мнуть, я відїхав з нашим пароплавом, що йшов додому. По дорозі мали зупинитися в лондонському порті для вивантаження.

Таємничий лоцман.

В гирлі Темзи викликали лоцмана, який мав впровадити нас у порт. Прибулий лоцман перейняв від капітана поміст. Це був приємний чоловік з чорною густою бородою. Присутній при передачі боцман затримався біля лоцмана, а коли всі відійшли, звернувся до нього:

— П. М., який я радий вас бачити! А ми думали, що ви загинули. Пригадуєте 1934 рік, як ми з вами пливли на Л? Наші всі вас жаліли, лише „той“ ходив, як вовк злий. Що ж ви мовчите? Невже не не виїзнали?

Вдповідь була коротка в англійській мові. Боцман, зраджений такою неувагою, побіг до товаришів і розповів їм про випадок. Потяглися юрби до капітанського помосту. Це все не могло уникнути уваги „того“. Він негайно наказав заарештувати лоцмана та взяти курс додому. Не затримуючись ніде, пароплав попрямував у північний порт. Ми всі були в розпучі а співчуваючи кожен про себе цюмо лоцманові. Що було згодом з ним, шасним капітаном, а пізніше англійським лоцманом — невідомо.

(Кінець буде).

КНИЖЕЧКИ

— для —

МОЛОДИХ ЧИТАЧІВ

ДЛЯ САМИХ

НАЙМОЛОДШИХ.

Липи, коли кожна дитина, кожний хлопець і кожна дитина, читає книжечку з наймолодших літ, не можна в наших дітей, хочби наймолодших, лишати без книжечки.

Існують книжечки, можуть унаслідити молодих читачів:

ЗОЛОТА РИБКА. Митрофан

Долі. Віршована казка з ілюстраціями А. Манастирського 15¢

МАТИ — СТРАДАЛЬНИЦІ. Образці із побуту українських виселенців в таборі у Гмнілі. Написала Маріяка Підгірська, ілюстрував А. Манастирський 15¢

МАЛИЙ БАНДУРИСТ. збірка пісень для дітей, М. Таранька 20¢

ПРИГОДИ КАЧУРИКА, написав Б. Герц, з рисунками 15¢

ВСІ ЦІ КНИЖЕЧКИ РАЗОМ 50 центів.

Замовлення шліть до:

„Svoboda“

BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

153,8

ТАРЗАН, ч. 1633. Удар долі.

З тріумфальним окликом Карт скочив на хвилю обез-тямленого малпочоловіка.

Перестрашена Кристина побачила це з дверей і зверещала: „Тарзан!“

Розбуджений до притомності вереском Кристини, ум Тарзана проявився. Він побачив над собою вицвілений у нього ніж..

...саме у хвилині, як трусливий Карт мав втопити цей ніж з цілої сили в його тілі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Бр. св. Івана Христелі, від 223. податку, всім єдиним і позамісцевим, часам до відомо, що піврічні збори відбудуться в неадо, 6. липня, в гали парохі-яльній, зарас по великій Св. Божій. Прийміть всіх членів коначна, бо є кілька важних справ. Котрольори і урядники дадуть звіт за минулих 6 місяців. Довгожучі члени мають виринати свої записки, бо ітакже воступити згідно до статуту. — За уряд: І. Чолій, прелас; І. Гриничин, секр.; Л. Худоба, секрб.

PROTECT YOUR FUTURE

*** with ***

U. S. SAVINGS BONDS

ПОШУКУЮТЬ

Пошукують в дуже важкій справі БАСКІ ЦАР, з села Войтка, повіт Лисько, ГАНЯ ФУКА з села Беремин, повіт Лисько. Хто би про них знав, або вони самі, хай пише: FESKO FUKA 569 Rhodes St., Phoenixville, Pa.

Анастасія Тилип з села Розділ, повіт Горлиця, пошукує свого стрика

ТИЛИПА АНДРІЯ котрий має бути в Америці. Моя теперішня адреса: АНАСТАСІЯ ТИЛИП Stuttgart-Zuffenhausen Grenadier Kaserne, U. S. A. Zone, Germany.

ГОШУЛЯК ІОСИФ, котрий тепер є в Німеччині і кінчить теологічну школу, пошукує свого стрика

ГОШУЛЯК ОЛЕКСА котрий має жити в Нью Йорку, походить з села Паушівка, повіт Чортків. Хто його знає, або він сам, прошу писати на адресу: WLADIMIR DEMBROWICZ, P. O. Box 26, Manchester, N. Y. Я маю лист від Іосифа з Німеччини.

ЧЕКЕРИЛА ДАНЬКА та ЧЕКЕРИЛА ІВАНА з села Міхоль, повіт Сянік, пошукує АННА ЧЕКЕРИЛА, донька Петра та Юлії з Воля Міхоль. Анна Чекекерила тепер має замужжє в Німеччині. Прошу голосяти на адресу: Mrs. MARIA NANA 186 E. 3rd St., New York, N. Y.

ІВАН (роджений в Америці) і ВА-СИЛЬ ГУМЕННИЙ, с. Анни і Михайла Гуменний, мають тепер в Німеччині, пошукують своїх тітки ПАРА-СКИ ПАВЛИЩИН з роду Гуменний, походить з Нікоборк старий, повіт Конюшині. Також пошукують ДМИ-ТРА МАКСИМІВ з фамиї Соловків, с. села Кут, повіт Скалат. По ближні інформації голосяти до: Michael Zdzieniewicz, 3848 Martin, Detroit 10, Mich.

Пошукую моїх тіток АННА ЛОПАЦЬКА і РОЗАЛІЯ ЛОПАЦЬКА з села Руденка, повіт Вільшанська, Лисько. Розалія замужжюго прізвища не знаю. Пошукує: LOPACKI JOSYF Camp A., Northern Hann, 281 D. P. A. C. B. A. O. R. Vin B. R. T. N. Britain, Britania

Пошукую ЕВГЕНІЮ ЦАП із села Сіява, повіт Сянік, Галичина. Має перебувати десь у Німеччині. Пошукує її дідо Петро Бек. Хто би знав де вона є, або вона сама, хай напише до: P. BECK 326 E. 6th St., New York 3, N. Y.

СЛУЖБА БОЖА

Літургія св. ІОАННА ЗЛАТОУСТОГО НА МІШАНИЙ ХОР МУЗИКУ СКЛАВ

ОЛЕКСАНДЕР КОШИЦЬ

НА ПІДСТАВІ НАПІВІВ ІРМОЛОЖ ЛЬВІВСЬКОГО ТА ПРОСТОПІНІЯ ПІДКАРПАТСЬКОГО

Ціна \$2.50.

Замовлення wraz з належитістю слати до:

"SVOBODA"

81-83 GRAND STREET (P. O. BOX 346) JERSEY CITY 3, N. J.

ВПІСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕ-ЧІТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

ДОСТЕРТНА ЗГАДКА

Дні 18. червня 1947 р. померла в 62. році життя

КАТЕРИНА ШЕРБАТА.

Покійна походила з села Полтва, повіт. Перемішлян, Зх. України. Покинула в смутку мужа Тимона, три дочки, три внуки і брата Тимона Скарада в McKees Rocks, Pa. Похорон відбувся 22. червня з української католицької церкви св. Юра в Нью Йорку. Поховано По-кійну на цвинтарі Калварія, Лонг Авеню, Сіті, в 8.18 год.

ІОСИФ ВУКАТА

— Малює —

ЦЕРКОВНІ І НАРОДНІ ОБРАЗИ

Виробляє ПРЕСТОЛИ, КИВОТИ, ТЕТРАПОДИ і т. п.

у власній роботі:

JOSEPH VUKATA

417 CHILTON ST., ELIZABETH, N. J.

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN

FUNERAL DIRECTORS

801 SPRINGFIELD AVE. NEWARK and IRVINGTON, N. J. Essex 3-9090

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАНТЕ ЗНАГАТО

Замкид шадить дешо з вашого обезпечення.

Ми улажимо пре-кресний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смутку в родині клієнта

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий заводчик в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET PERTH AMBOY, N. J. Phone PE 4-6640

or

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК 46 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J. Phone Bigelow 3-6763

ELIZABETH, N. J. 228 WEST JERSEY STREET Phone: EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

вардують погребми по \$150

ціна так низька як

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, НЬЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y. Tel. ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155 St.) Bronx, N. Y. Tel.: MEtrose 6-5577